

ИНСТИТУТ ЗА АКРЕДИТАЦИЈА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПРАВИЛНИК
за определување на подрачја за области на
калибрација, тестирање, инспекција и
сертификација

*Regulation for determination of areas of
calibration, testing, inspection and certification*

Врз основа на член 14, став 1, алинеа 1 од Законот за акредитација на Република Македонија („Сл. весник на Република Македонија“ бр. 120/2009) и член 13 став 2 од Статутот на Институтот за акредитација на Република Македонија, Советот на Институтот за акредитација на Република Македонија на седницата одржана на 17.03.2015 година, донесе

**ПРАВИЛНИК
ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПОДРАЧЈАТА ЗА ОБЛАСТИ НА КАЛИБРАЦИЈА,
ТЕСТИРАЊЕ, ИНСПЕКЦИЈА И СЕРТИФИКАЦИЈА**

Член 1

Со овој правилник се унифицира начинот на искажување на подрачјата за областите на акредитација на лабораториите за тестирање и калибрација како и сертификациските тела.

Документот е наменет за:

- Лабораториите за тестирање, лабораториите за калибрација и сертификациските тела кои се пријавуваат за почетно оценување, проширување на акредитацијата и повторно оценување или реакредитација
- Оценувачите/експертите од листата на оценувачи/експерти на ИАРМ кои учествуваат во процесот на акредитација на наведените тела.

Ако во постапката за акредитација клиентот сака да вклучи и други подрачја кои не се опфатени со овој правилник, тој тоа треба да го внесе и нагласи во својата пријава за акредитација.

Член 2

Подрачјата за областите на калибрација, тестирање, инспекција и сертификација во кои Институтот за акредитација на Република Македонија (во понатамошниот текст: ИАРМ) врши акредитација, дадени се во прилогот број 1 на овој правилник.

Член 3

Со влегувањето на сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за определување на подрачја на калибрација, тестирање и сертификација од 31.07.2012 година.

Член 4

Овој правилник влегува во сила со денот на донесување од страна на Советот на ИАРМ.

Дата: 17.03.2015

Претседател на Советот
М-р Борче Размоски

ПРИЛОГ 1

1. ЛАБОРАТОРИИ ЗА КАЛИБРАЦИЈА / CALIBRATION LABORATORIES

Класификација по подрачја за областа на калибрирање/ *Classification according to areas of calibration*

1. Димензионални големини /*Dimensional quantities*

1.1	Должина/ <i>Length</i>
1.2	Дијаметар/ <i>Diameter</i>
1.3	Грешка на облик и положба / <i>Form and position error</i>
1.4	Навојни големини/ <i>Thread quantities</i>
1.5	Агол/ <i>Angle</i>

2. Механички големини/ *Mechanical quantities*

2.1	Сила/ <i>Force</i>
2.2	Маса/ <i>Mass</i>
2.3	Притисок и вакуум/ <i>Pressure and vacuum</i>
2.4	Густина/ <i>Density</i>
2.5	Вискозитет/ <i>Viscosity</i>
2.6	Момент/ <i>Torque</i>
2.7	Тврдост/ <i>Hardness</i>
2.8	Забрзување/ <i>Acceleration</i>
2.9	Волумен и проток на флуиди/ <i>Volume and flow of fluids</i>

3. Температура, влажност и термофизички својства/ *Temperature, humidity and thermophysical properties*

3.1	Температура/ <i>Temperature</i>
3.2	Релативна влажност/ <i>Relative humidity</i>
3.3	Термофизички својства/ <i>Thermophysical properties</i>

4. Време и фреквенција/ *Time and Frequency*

4.1	Време/ <i>Time</i>
4.2	Фазен агол/ <i>Phase angle</i>
4.3	Фреквенција/ <i>Frequency</i>

5. Електрични големини / *Electricity*

5.1	Еднонасочен/нискофреквентен напон/ <i>DC/LF Voltage</i>
5.2	Еднонасочна/нискофреквентна струја/ <i>DC/LF Current</i>
5.3	Напонски однос/ <i>Voltage Ratio</i>
5.4	Трансфер на наизменични/еднонасочни големини / <i>AC/DC transfer</i>
5.5	Моќност/ <i>Power</i>
5.6	Енергија/ <i>Energy</i>
5.7	Фактор на моќност/ $\cos(\varphi)$ / <i>Power Factor/cos(\varphi)</i>
5.8	Отпорност/ <i>Resistance</i>
5.9	Капацитивност/ <i>Capacitance</i>
5.10	Индуктивност/ <i>Inductance</i>
5.11	Фактор на диелектрични загуби/ $\tan\delta$ / <i>Dissipation factor</i>
5.12	Високофреквентен напон / <i>High Frequency Voltage/ CW Flatness</i>
5.13	Импеданса (фактор на рефлексија) / <i>Impedance (reflecting factor)</i>
5.14	Високофреквентна моќност / <i>High frequency Power</i>
5.15	Слабење / <i>Attenuation</i>
5.16	Шум / <i>Noise</i>
5.17	Големини на електрично/магнетно поле/ <i>Electrical/ magnetic field quantities</i>

6. Магнетни големини/ *Magnetic quantities.*

6.1	Густина на магнетен флуks/ <i>Magnetic flux density</i>
6.2	Особини на магнетни материјали/ <i>Magnetic material properties</i>

7. Оптички големини/ *Optical quantities*

7.1	Радиомериски големини/ <i>Radiometric quantities</i>
7.2	Фотометриски големини/ <i>Photometric quantities</i>
7.3	Особини на оптички систем/ <i>Optical system properties</i>

8. Јонизирачко зрачење и радиоактивност/ *Ionising radiation and radioactivity*

8.1	Радиомериски големини/ <i>Radiometric quantities</i>
8.2	Дозиметриски големини/ <i>Dosimetric quantities</i>
8.3	Радиозаштитни големини/ <i>Radioprotection quantities</i>
8.4	Активност на радиоактивни извори/ <i>Activity of radioactive sources</i>

9. Хемиска анализа, референтни материјали/ *Chemical Analysis, reference materials*

9.1	Количество супстанца/ <i>Amount of substance</i>
9.2	Гасни смеси/ <i>Gas mixtures</i>
9.3	pH / <i>pH</i>
9.4	Тврдина (на вода)/ <i>Hardness (of water)</i>
9.5	Олфактометрија (мирис)/ <i>Olfactometry (Odour)</i>
9.6	Калорична вредност / <i>Calorific value / Wobbe index</i>
9.7	Кондуктивност/ <i>Conductivity</i>

10. Акустични големини/ *Acoustical quantities*

10.1	Акустичен притисок/ <i>Acoustical Pressure</i>
-------------	--

10.2	Ултразвук/ <i>Ultrasound</i>
10.3	Вибрации/ <i>Vibrations</i>
10.4	Бучава/ <i>Noise</i>

11. Друго / *Others*

2. ЛАБОРАТОРИИ ЗА ТЕСТИРАЊЕ/ *TESTING LABORATORIES*

Класификација по подрачја за областа на тестирање / *Classification according to testing areas*

1. Акустика, бучава, вибрации/ *Acoustics, noise, vibrations*

1.1	Бучава / <i>Noise</i>
1.2	Вибрации/ <i>Vibrations</i>
1.3	Градежна акустика/ <i>Construction acoustics</i>

2. Биологија, биохемија/*Biology, biochemistry*

2.1	Молекуларни методи / <i>Molecular methods</i>
2.2	Определување на генетски модифицирани организми (ГМО) / <i>GMO determination</i>
2.3	Токсичност / <i>Toxicity</i>
2.4	Ензимски тестови / <i>Enzyme tests</i>
2.5	Имунолошки тестови / <i>Immunological tests</i>

3. Хемија / *Chemistry*

3.1	Физичкохемиски методи / <i>Physicochemical methods</i>
3.2	Класични методи за анализа / <i>Conventional methods of analysis</i>
3.3	Хроматографија / <i>Chromatography</i>
3.4	Спектроскопија / <i>Spectroscopy</i>

4. Електротехника / *Electrotechnics*

5. Нејонизирачко зрачење / *Non-ionizing radiation*

5.1	Електромагнетно зрачење / <i>Electromagnetic radiation</i>
5.2	Електромагнетна компатибилност / <i>Electromagnetic compatibility</i>

6. Испитување при пожари / *Fire testing*

7. Механичко испитување / *Mechanical testing*

7.1	Механички особини / <i>Mechanical properties</i>
7.2	Металографија / <i>Metallography</i>
7.3	Микроскопско тестирање / <i>Microscopic testing</i>
7.4	Влијание на условите на околината и стабилност /

	<i>Environmental impact and stability</i>
--	---

8. Микробиологија/ *Microbiology*

9. Недеструктивни тестирања / *Non-destructive tests*

9.1	Радиографија/ <i>Radiography</i>
9.2	Ултразвук / <i>Ultrasound</i>
9.3	Испитување со пенетранти/ <i>Penetrant inspection</i>
9.4	Испитување со магнетни честички / <i>Magnetic-particle inspection</i>
9.5	Визуелна контрола/ <i>Visual inspection</i>

10 Физичко тестирање / *Physical testing*

10.1	Определување на димензии и облик/ <i>Determination of dimensions</i>
10.2	Определување на термодинамички особини / <i>Determination of thermodynamic properties</i>
10.3	Определување влажност/ <i>Determination of humidity</i>
10.4	Определување волумен и густина на супстанции/ <i>Determination of volume and density of substances</i>
10.5	Определување проток/ <i>Determination of flow-rate</i>
10.6	Определување вискозност/ <i>Determination of viscosity</i>

11. Радиохемија, радијација / *Radiochemistry, radiation*

11.1	Алфа, Бета, Гама спектрометрија/ <i>Alfa, Beta, Gamma spectrometry</i>
11.2	Мерење во областа на радијациона заштита/ <i>Radiation protection measurement</i>

12. Земање примероци/ *Sampling*

13. Функционални тестови/ *Functional tests*

13.1	Испитување на пропустливост / <i>Leakproofness test</i>
------	---

14. Друго/ *Others*

2.2. Класификација по тип на производи/материјали за тестирање/
Classification according to types of products/materials for testing

1. Биолошки примероци /*Biological samples*

1.1	Клинички и патолошки примероци/ <i>Clinical and pathological samples</i>
1.2	Примероци од околина на животни/ <i>Samples from animal environment</i>
1.3	Изолати од микроорганизми/ <i>Isolates from microorganisms</i>

2. Хемикалии, хемиски производи, козметика /*Chemicals, chemical products, cosmetics*

2.1	Бои и лакови/ <i>Paints and lacquers</i>
2.2	Органски растворувачи / <i>Organic solvents</i>
2.3	Козметика/ <i>Cosmetics</i>

3. Градежни производи, материјали и конструкции /*Construction products, materials and structures*

3.1	Цемент/ <i>Cement</i>
3.2	Бетон/ <i>Concrete</i>
3.3	Камен и агрегати/ <i>Stone and aggregates</i>

3.4	Карпи и земја/ <i>Rock and soil</i>
3.5	Тули / <i>Brick</i>
3.6	Керамика / <i>Ceramics</i>
3.7	Огноотпорни материјали и производи / <i>Refractory materials and products</i>
3.8	Асфалт и битумен/ <i>Asphalt and bitumen</i>
3.9	Топлотноизолациски материјали / <i>Thermal insulating materials</i>
3.10	Конструкции/ <i>Structures</i>
3.11	Градежни производи / <i>Construction products</i>
3.12	Градежна столарија и производи од дрво / <i>Builders' carpentry and joinery of wood</i>

4. Електрични производи и опрема/ *Electrical products and equipment*

4.1	Апарати за домаќинството/ <i>Household appliances</i>
4.2	Електромеханички уреди/ <i>Electromechanical devices</i>
4.3	Електронски уреди/ <i>Electronic device</i>
4.4	Телекомуникациски уреди/ <i>Telecommunication devices</i>
4.5	Компјутерска опрема/ <i>Computer hardware</i>

5. Индустриски материјали и производи/ *Industrial materials and products*

5.1	Метали/ <i>Metals</i>
5.2	Полимери / <i>Polymers</i>

6. Животна средина и примероци од животна средина/ *Environment and samples from the environment*

6.1	Вода/ <i>Water</i>
6.2	Почва/ <i>Ground</i>

6.3	Воздух/ <i>Air</i>
6.4	Одпад / <i>Wastes</i>
6.5	Околина/ <i>Environment</i>
6.6	Извори на електромагнетно зрачење / <i>Electromagnetic radiation sources/</i>
6.7	Извори од емисии на супстанции/ <i>Sources of emissions of substances</i>

7. **Храна/ *Foodstuffs***

7.1	Млеко и млечни производи/ <i>Milk and dairy products</i>
7.2	Месо и производи од месо/ <i>Meat and meat products</i>
7.3	Риби и аквакултури / <i>Fish and aquacultures</i>
7.4	Овошје и зеленчук / <i>Fruit and vegetables</i>
7.5	Жито и житни производи / <i>Cereals and cereal products</i>
7.6	Маси и масла / <i>Fats and oils</i>
7.7	Јајца/ <i>Eggs</i>
7.8	Вода / <i>Waters</i>
7.9	Безалкохолни пијалоци / <i>Non-alcoholic beverages</i>
7.10	Пиво / <i>Beer</i>
7.11	Вино / <i>Wine</i>
7.12	Алкохолни пијалоци / <i>Spirit drinks</i>
7.13	Мед / <i>Honey</i>
7.14	Зачини/ <i>Spices</i>

8. **Горива, средства за подмачкување и индустриски масла/ *Fuels, lubricants and industrial oils***

8.1	Нафта и деривати / <i>Petroleum and petroleum products</i>
8.2	Средства за подмачкување (масла и масти)/ <i>Lubricants (oils and greases)</i>
8.3	Индустриски масла / <i>Industrial oils</i>
8.4	Јаглен/ <i>Coal</i>
8.5	Природен гас / <i>Natural gas</i>
8.6	Биогорива/ <i>Biofuels</i>

9. Мебел/ *Furniture*

10. Машинерија и опрема/ *Machinery and equipment*

10.1	Опрема за заштита од експлозија/ <i>Ex equipment</i>
10.2	Плински уреди / <i>Gas appliances</i>
10.3	Инсталации / <i>Fittings</i>
10.4	Опрема под притисок / <i>Pressure equipment</i>
10.5	Мерна опрема/ <i>Measuring equipment</i>

11. Хартија, картон и амбалажа/ *Paper, paper board and packaging*

11.1	Материјали што се во контакт со храна/ <i>Materials in contact with foodstuffs</i>
11.2	Хартија, картон и амбалажа/ <i>Paper, paper board and packaging</i>
11.3	Амбалажа за штетни супстанции/ <i>Packaging for hazardous substances</i>

12. Пластика и гума/ *Plastic and rubber*

12.1	Пластика / <i>Plastic</i>
12.2	Гума/ <i>Rubber</i>

13. Текстил и кожа/ *Textile and leather*

13.1	Текстил/ <i>Textile</i>
13.2	Кожа/ <i>Leather</i>

14. Предмети за општа употреба / *Objects of general use*

15. Возила/ *Vehicles*

16. Стакло, керамика/ *Glass, ceramics*

16.1	Стакло/ <i>Glass</i>
16.2	Керамика/ <i>Ceramics</i>

17. Медицински производи/ *Medical products*

17.1	Фармацевтски препарати/ <i>Pharmaceuticals</i>
17.2	Медицински помагала/ <i>Medical devices</i>

18. Земјоделски производи/ *Agricultural products*

18.1	Добиточна храна/ <i>Feed</i>
18.2	Растителен материјал / <i>Plant material</i>
18.3	Тутун / <i>Tobacco</i>
18.4	Семе / <i>Seed</i>

19. Дрво/ *Wood*

19.1	Производи од дрво/ <i>Wood produces</i>
-------------	--

20. Друго/ *Others*

3. СЕРТИФИКАЦИОНИ ТЕЛА ЗА МЕНАЏМЕНТ СИСТЕМИ/ *CERTIFICATION BODIES FOR MANAGEMENT SYSTEMS*

3.1 Класификација во однос на системот за сертификација/ *Classification according to systems of certification*

- ISO 9001, Сертифицирање на системи за менаџмент со квалитет/ *Quality System Certification*
- ISO 14001, Сертифицирање на системи за менаџмент со животната средина/ *Environmental System Certification*
- BS OHSAS 18001 Сертифицирање на менаџмент системи за здравје и безбедност при работа/ *Occupational Health and Safety Management System Certification*
- ISO 50001, Сертификација на системи за менаџмент со енергија/ *Energy Management system Certification*
- ISO 27001 Сертификација на системи за менаџмент со безбедност на информации / *Information security management Certification*
- ISO 22000, Сертифицирање на менаџмент системи за безбедност на храна/ *Food Safety Management System Certification*

3.2 Класификација во однос на подрачјето на сертификација/ *Classification according to fields of certification*

Референтни документи

ISO/IEC 17021 Барања за тела кои изведуваат аудит и сертификација на системите за управување;

ISO/TS 22003 Food safety management systems -*Requirement for bodies providing a audit and certification of food safety management systems;*

EA-3/11, *Food Safety Management Systems – Scope of accreditation;*

REGULATION (EC) No1893/2006 *of the European parliament and the council OF 20 December 2006 establishing statistical classification of economic activities NACE Rev. 2.*

1. Дејностите се преземени од Референтните документи и дадени во Табела 1 од овој документ, а се користат за дефинирање на опсегот на акредитација за сертификација на системите за менаџмент со квалитет, системи за менаџмент со заштита на животна средина, системи за менаџмент со безбедност и здравје при работа, системи за менаџмент со енергија и системи за менаџмент со безбедност на информации.

Табела 1

EA	Подрачје	NACE rev.2
1	Земјоделство, рибарство/ <i>Agriculture, fishing</i>	01,02,03
2	Рударство и ископување на камен/ <i>Mining and quarrying</i>	05,06,07,08,09

3	Прехранбени производи, пијалаци и тутунски производи/ <i>Food products, beverages and tobacco</i>	10,11,12
4	Текстил и текстилни производи/ <i>Textiles and textile products</i>	13, 14
5	Кожа и производи од кожа / <i>Leather and leather products</i>	15
6	Дрво и производи од дрво/ <i>Wood and wood products</i>	16
7	Целулоза, хартија, картон и производи од хартија и картон/ <i>Pulp, paper and paper products</i>	17
8	Издавачка дејност/ <i>Publishing companies</i>	58.1, 59.2
9	Печатарска дејност/ <i>Printing companies</i>	18
10	Производство на кокс и рафинирани нафтени производи/ <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>	19
11	Нуклеарно гориво/ <i>Nuclear fuel</i>	24.46
12	Хемикалии, хемиски производи и влакна/ <i>Chemical, chemical products and fibres</i>	20
13	Фармацевтски производи и фармацевтски препарати/ <i>Pharmaceuticals</i>	21
14	Гума и производи од пластични маси/ <i>Rubber and plastic products</i>	22
15	Неметални минерални производи / <i>Non- metallic mineral products</i>	23, со исклучок на 23.5 и 23.6
16	Бетон, цемент, вар и гипс/ <i>Concrete, cement, lime, plaster etc</i>	23.5, 23.6
17	Базични метали и фабрикувани метални производи/ <i>Basic metals and fabricated metal products</i>	24 со исклучок 24.46, 25 со исклучок на 25.4, 33.11
18	Машини и опрема / <i>Machinery and equipment</i>	25.4, 28, 30.4, 33.12, 33.2
19	Електрична и оптичка опрема / <i>Electrical and</i>	26, 27, 33.13,

	<i>optical equipment</i>	33.14, 95.1
20	Изградба на чамци и бродови/ <i>Shipbuilding</i>	30.1, 33.15
21	Воздухопловни и вселенски летала/ <i>Aerospace</i>	30.3, 33.16
22	Други видови возила/ <i>Other transport equipment</i>	29, 30.2, 30.9, 33.17
23	Производство не споменато на друго место/ <i>Manufacturing not elsewhere classified</i>	31,32,33.19
24	Рециклирање /<i>Recycling</i>	38.3
25	Снабдување со електрична енергија/ <i>Electricity supply</i>	35.1
26	Снабдување со гас/ <i>Gas supply</i>	35.2
27	Водоснабдување / <i>Water supply</i>	35.3, 36
28	Градежништво/ <i>Construction</i>	41, 42, 43
29	Трговија на големо и трговија на мало; Поправка на моторни возила, мотоцикли и предмети за лична употреба и за домаќинствата/ <i>Wholesale and retail trade; Repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>	45, 46, 47, 95.2
30	Хотели и ресторани/ <i>Hotels and restaurants</i>	55, 56
31	Транспорт, складирање и врски/ <i>Transport, storage and communication</i>	49, 50, 51, 52, 53, 61
32	Финансиско посредување , недвижности , изнајмување / <i>Financial intermediation; real estate, renting</i>	64, 65, 66, 68, 77
33	Информатичка технологија/ <i>Information technology</i>	58.2, 62, 63.1
34	Инженеринг услуги/ <i>Engineering services</i>	71, 72, 74 со исклучок на 74.2 и 74.3
35	Други услуги/ <i>Other services</i>	69, 70, 73, 74.2,74.3, 78, 80, 81, 82
36	Јавна администрација/ <i>Public administration</i>	84

37	Образование/ Education	85
38	Здравство и социјална заштита/ Health and social work	75, 86, 87, 88
39	Други социјални услуги/ Other social services	37,38.1, 38.2, 39, 59.1, 60, 63.9, 79, 90, 91, 92, 93, 94,96

Забелешка: Секторите Т и U од NACE Rev.2 кодовите 97, 98 и 99 не се вклучени во табелата

2) Кодовите на категориите во синцирот на храна, според ISO/TS 22003 Анекс А, дадени во табела 2, се користат за искажување на опсегот на акредитација на сертификациони тела за сертификација на системи за менаџмент со безбедност на храна.

Табела 2

Шифра на категоријата <i>Category codes</i>	Категорија <i>Categories</i>	Примери од областа <i>Examples of sectors</i>
A	Одгледување 1 (Животни) <i>Farming 1 (Animals)</i>	Животни; риби; производство на јајца; производство на млеко; пчеларство; риболов; лов; траперство <i>Animals; fish; egg production; milk production; beekeeping; fishing; hunting trapping</i>
B	Одгледување 2 (Растенија) <i>Farming 2 (Plants)</i>	Овошје; зеленчук; житарици, зачини; градинарски продукти <i>Fruits; vegetables; grain; spices; horticultural products</i>
C	Преработка 1 (лесно расипливи – краткотрајни животински продукти), вклучувајќи ги сите активности после одгледувањето нпр. Колење	Месо, живинско месо, јајца, млечни производи и производи од риба

	<i>Processing 1 (Perishable animal products) including all activities after farming, e.g slaughtering</i>	<i>Meat, poultry, eggs, dairy and fish products</i>
D	Преработки 2 (лесно расипливи- краткотрајни растителни продукти) <i>Processing 2 (Perishable vegetable products)</i>	Свежо овошје и овошни сокови, преработки од овошје, свеж зеленчук, преработки од зеленчук. <i>Fresh fruits and fresh juices; preserved fruits; fresh vegetables; preserved vegetables</i>
E	Преработки 3 (Продукти со долг рок на употреба на амбиентална температура) <i>Processing 3 (Products with long shelf life at ambient temperature)</i>	Конзервирани продукти, бисквити, грицки, масла, вода за пиење, пијалоци, тестенини, брашно, шеќер, сол <i>Canned products; biscuits; snacks; oil; drinking water; beverages; pasta; flour; sugar; salt</i>
F	Производство на добиточна храна <i>Feed production</i>	Храна за животни, храна за риби <i>Animal feed; fish feed</i>
G	Угостителство <i>Catering</i>	Хотели, ресторани <i>Hotels; restaurants</i>
H	Дистрибуција <i>Distribution</i>	Продажни места, трговија на мало, трговија на големо <i>Retail outlets; shops; wholesalers</i>
I	Услуги <i>Services</i>	Снабдување со вода, прочистување, депонирање на отпад, комунални услуги, развој на продукти процеси или опрема, ветеринарни услуги <i>Water supply; cleaning; sewage; waste disposal; development of product; process and equipment; veterinary services</i>

Ј	Транспорт и складирање <i>Transport and storage</i>	Транспорт и складирање <i>Transport and storage</i>
К	Производна опрема <i>Equipment manufacturing</i>	Преработувачка опрема; автомати <i>Process equipment; vending machines</i>
Л	(Био)хемиско производство <i>(Bio)chemical manufacturing</i>	Адитиви, витамини, пестициди, лекови, ѓубрива, средства за чистење, биокултури <i>Additives; vitamins; pesticides; drugs; fertilizers; cleaning agents; biocultures</i>
М	Производство на материјали за пакување <i>Packaging material manufacturing</i>	Материјали за пакување <i>Packaging materials</i>

4. СЕРТИФИКАЦИОНИ ТЕЛА ЗА ПРОИЗВОД, ПРОЦЕС, УСЛУГА/ CERTIFICATION BODIES FOR PRODUCT, PROCESS, SERVICE

4.1 Класификација во однос на предметот на сертификација/ Classification according to subject for certification

1. Земјоделие и храна/ Agriculture and foodstuffs

1.1 Органско земјоделско производство (според РМ легислатива)/ Organic agricultural production (according to RM legislation)

- Растенија и растителни производи, вклучувајќи и самоникнати видови/ *Plant and plant products, including wild collection*
- Сточарско органско производство, вклучувајќи пчеларство и пчеларски производи *Livestock and livestock products, including beekeeping and beekeeping products*
- Производство и преработка на прехранбени производи што се состојат од растителни и сточни производи, вклучувајќи и трговија на органски земјоделски производи/ *Production and processing of plant and livestock products and foodstuffs composed of plant and livestock products, including trade of organic agricultural products*
- Аквакултура/ *Aquaculture*
- Добиточна храна/ *Feed*

1.2 Органско земјоделско производство (според еквивалентен стандард на ЕУ легислатива)/ *Organic agricultural production (according to equivalent standard to EU legislation)*

- А: Непреработени растителни производи/*Unprocessed plant products*
- В: Живи животни или непреработени производи од животинско потекло/*Live animals or unprocessed animal products*
- С: Производи од аквакултура и алги/*Aquaculture products and seaweeds*
- D: Преработени земјоделски производи за употреба како храна/*Processed agricultural products for use as food*
- E: Преработени земјоделски производи за употреба како храна за добиток/*Processed agricultural products for use as feed*
- F: Материјал за растително размножување и семиња за одгледување/*Vegetative propagating material and seeds for cultivation*

1.3 Заштитени земјоделски производи и храна/*Protected agricultural products and foodstuffs*

- Заштитена ознака за потекло/*Protected Designation of Origin*
- Заштитена географска ознака/*Protected Geographical Indication*
- Гарантиран традиционален специјалитет/*Traditional Specialities Guaranteed*

2. Градежни производи/*Construction products*

2.1 Цемент/*Cement*

2.2 Бетон/*Concrete*

2.3 Малтер/*Mortar*

2.4 Асфалт/*Asphalt*

2.5 Битумен/*Bitumen*

2.6 Агрегати/*Aggregates*

2.7 Глина, Керамички производи/*Clay, Ceramic products*

3. Електрични производи и опрема/*Electrical products and equipment*

3.1 Електрични апарати за домаќинство/*Household appliances*

3.2 Електромеханички уреди/*Electromechanical devices*

3.3 Телекомуникации уреди/*Telecommunications devices*

3.4 Информатичка технологија/*Information technology*

3.5 Канцелариска опрема/*Office equipment*

- 3.6 Високо-напонска опрема/ *High-voltage equipment*
- 3.7 Ниско-напонска опрема/ *Low-voltage equipment*
- 3.8 Електронски компоненти/ *Electronic components*
- 3.9 Електрично и информациско ожичување/ *Electrical and information wiring*

ИНСПЕКЦИСКИ ТЕЛА/ *INSPECTION BODIES*

Подрачјето на инспекција се класифицира согласно предметот и типот на инспекција. Предмет на инспекција може да биде производ, процес, услуга и инсталација.

I. РЕГУЛИРАНО ПОДРАЧЈЕ/ *REGULATED FIELDS*

1. Аналогни и дигитални тахографи/ *Analog and digital tachographs*

- Закон за работното време, задолжителните одмори на мобилните работници и возачите во патниот сообраќај и уредите за запишување во патниот сообраќај- VI. Тахографи (Сл. Весник Р.М. бр. 161/2009), / *Law of the working time, compulsorily vacation of the mobile workers and drivers of the road traffic and devices for recording road traffic-VI Tachographs (Official Gazette of R.M. No. 161/2009)*,
- Правилник за техничките карактеристики на тахографот и начинот на употреба, вградување, поправање, проверка и контрола на тахографот (Сл. Весник Р.М. бр. 102/2010). (**тип на инспекциско тело во член 20**)/ - *Regulation for technical characteristics of tachograph and using installing, repairing, checking and inspection of tachograph (Official Gazette of R.M. No. 102/2010). (type of inspection body in article 20)*

2. Единечно одобрување на возила (од категориите L, M, N, O, T, C, R, S)/ *Individual vehicle approval in categories L, M, N, O, T, C, R, S;*

Правилник за единечно одобрување на возило (Сл. Весник на Р.М. бр. 16/2010), член 2/ *Regulation on individual vehicle approval (Official Gazette of R. M. No.16/10);- Article 2*

3. Одобрување на преправени и поправени возила / *Approval of altered and repaired vehicles*

- **Одобрување на преправени возила/ *Approval of altered vehicles***

Правилник за одобрување на преправени и поправени возила (Сл. Весник на РМ бр. 7/2010), член 6 и член 7/ *Regulation on approval of altered and repaired vehicles (Official Gazette of R.M.No. 7/10), Article 6 and Article 7*

- **Одобрување на поправени возила/ *Approval of repaired vehicles***

Правилник за одобрување на преправени и поправени возила (Сл. Весник на РМ бр. 7/2010), член 8/ *Regulation on approval of altered and repaired vehicles (Official Gazette of R.M.No. 7/10), Article 8*

4. Одобрување на тип на возило/ *Vehicle type approval*

Правилник за одобрување на тип на моторни возила со две или три тркала (Сл. весник на Р.М. бр. 131/2009), **член 2. (L)**/ *Regulation on type approval of motor vehicle on two or three wheels (Official Gazette of R.M. No. 131/09), article 2 (L)*

Правилник за одобрување на нови моторни и приклучни возила и системите, составните делови и самостојните технички единици наменети за таквите возила (Сл. Весник на Р.М. бр.132/2009), **член 2, (M, N, O)**/ *Regulation on approval of new vehicles and trailers and components, and components and separate technical units intended for such vehicles (Official Gazette of R. M. No. 132/09), Article 2, (M, N, O)*

Правилник за одобрување на земјоделски и шумски трактори (Сл. весник на Р.М. бр.134/2009), **член 1, (T, R)**/ *Regulation on approval of agricultural and forest tractors (Official Gazette of R.M. No. 134/09), Article 1, (T, R)*

5. Инспекција при промени на возилата што не значат преправка и поправка/ *Logging of changes which do not mean alteration or reparation*

Правилник за промени на возилата што не значат преправка и поправка и начинот на нивното евидентирање, како и формата и содржината на образецот на потврдата за вградување (Сл. весник на Р.М. бр. 94/2009), **член 2/** *Regulation on changes of vehicles which do not mean alteration or reparation and mode of their logging, as well as form and contents of document for approving the installation. (Official Gazette of R.M. No. 94/2009), Article 2*

6. Инспекција на возила за превоз на опасни материи/ *Inspection of vehicles for transport of dangerous goods*

Правилник за формата и содржината на барањето за добивање на овластување за вршење на работи на техничките служби за единечно одобрување на возила за превоз на опасни материи и потребната придружна документација (Сл. Весник на РМ бр. 13/13)/ *Rulebook on the form and content of the application for the authorization to perform the work of technical services for single approval of vehicles for the transport of dangerous goods and the required supporting documentation (Official Gazette of RM no. 13/13)*

Закон за превоз на опасни материи во патниот и железничкиот сообраќај (Сл. Весник на РМ бр. 92/07), **член 5/** *Law on transport of dangerous goods by road and rail (Official Gazette of RM no. 92/07), Article 5*

АДР спогодба/ADR agreement

7. Инспекција при утврдување и втиснување на идентификациски ознаки на возила (број на шасија и број на мотор)/ *Inspection in determining and imprinting the identification markings on vehicles (chassis number and engine number)*

Правилник за формата и содржината на образецот на барањето за доделување идентификациска ознака (број на шасија) и формата и содржината на водење на евиденција за издадени одобренја и на начинот на постапката за обележување и поништување на идентификациските ознаки на шасијата и/или моторот на возилото (Сл. Весник на Р.М. бр. 101/2013)/ *Rulebook on the form and content of the application for granting identification tag (chassis number) and the form and content of keeping records of*

issued approvals and procedure for marking and annulment of the identification markings on the chassis and / or motor of the vehicle (Official Gazette of RM no. 101/2013)

8. Лифтови/Lifts

- **Оцена на сообразност/Conformity assessment**

- Правилник за пуштање на пазар на лифтови и сигурносни уреди за лифтови (Сл. весник бр. 23/07), член 2 и 3 во однос на опрема и модули/*Rulebook for placement on the market of lifts and lift safety components (Official Gazette of R.M. No. 23/2007) Article 2 and 3 related with equipments and moduls*

Периодичен преглед (во правилникот спаѓаат и транспортери за превоз на лица)/*Periodical examination (Rulebook also includes transporters for transport of persons)*

Правилник за користење на лифтови и транспортери (Сл. весник бр. 26/09), член 2/*Rulebook on use of lifts and transporters (Off. Gazette of R.M. 26/2009); Article 2*

9. Дигалки и индустриски транспортери/Hoists and industrial conveyors

- **Оцена на сообразност/Conformity assessment**

Правилник за безбедност на машини (Сл. весник бр. 123/09) член 2 во однос на опрема и модули (подетална анализа треба да направи подносителот на пријавата)/ *Rulebook on machinery safety (Off. Gazette of R.M. 123/2009); Article 2 for equipment and modules*

- **Периодичен преглед/ Periodical examination**

Правилник за користење на дигалки и индустриски транспортери (Сл. весник бр. 32/09), член 2/ *Rulebook on use of hoists and industrial conveyors (Off. Gazette of R.M. 32/2009); Article 2*

10. Опрема под притисок/ Pressure equipment

- **Оцена на сообразност/Conformity assessment**

Правилник за опрема под притисок (Сл. Весник на Р.М. бр. 17/2007), член 2, став 1 во однос на опрема и плус модули (подетална анализа треба да направи подносителот на пријавата)/ *Regulation for transportable pressure equipment (Official Gazette of R.M. No. 17/2007), Article 2, Paragraph 1 for equipment and modules*

- **Периодичен преглед/ Periodical examination**

Правилник за користење на опрема под притисок (Сл. весник бр. 32/09), член 2/*Rulebook on use of hoists and industrial conveyors (Off. Gazette of R.M. 32/2009); Article 2*

11. Пренослива опрема под притисок

- **Оцена на сообразност/ Conformity assessment**

Правилник за пренослива опрема под притисок (Сл. Весник на Р.М. бр. 17/2007), член 4, во однос на опрема и плус модули (подетална анализа треба да направи

подносителот на пријавата)/ *Regulation for transportable pressure equipment (Official Gazette of R.M. No. 17/2007), Article 4 for equipment and modules*

- **Периодичен преглед/ *Periodical examination***
- Правилник за пренослива опрема под притисок (Сл. Весник на Р.М. бр. 17/2007), член 4, и во зависност од модулот, за модул 1, член 136-138 и модул 2, член 139-144/ *Regulation for transportable pressure equipment (Official Gazette of R.M. No. 17/2007), Article 4*

12. Рударска техничка опрема/ *Mining technical equipment*

- **Оцена на сообразност/ *Conformity assessment***

Правилник за безбедност на машини (Сл. весник бр. 123/09) член 2 во однос на опрема и плус модули (подетална анализа треба да направи подносителот на пријавата)/ *Rulebook on machinery safety (Off. Gazette of R.M. 123/2009); Article 2 for equipment and modules*

- **Периодичен преглед/ *Periodical examination***

Правилник за користење на рударска техничка опрема (Сл. Весник на РМ 170/2010), член 2/ *Regulation on using mining technical equipment (Official Gazette of R.M. 170/2010), Article 2*

13. Жичари и жичани постројки/ *Cableway and cableway installations*

- **Оцена на сообразност/ *Conformity assessment***

Правилник за пуштање на пазар на жичани постројки наменети за превоз на лица (Сл. Весник на Р.М. бр. 59/2007), член 3 и 4 во однос на опрема и плус модули (подетална анализа треба да направи подносителот на пријавата)/ *Rulebook on placing on the market of cableway installations intended to carry persons (Off. Gazette of R.M. 59/2007), Article 3 and 4 for equipment and modules*

- **Периодичен преглед/ *Periodical examination***

Правилник за користење на жичари (Сл. Весник на Р.М. бр. 63/2010), член 2/ *Rulebook on use of cableway installations (Off. Gazette of R.M. 63/2010), Article 2*

14. Електроенергетски постројки и електрична опрема/ *Electrical power plants, electrical equipment*

- **Периодичен преглед/ *Periodical examination***
- Правилник за користење на електроенергетски постројки и електрична опрема („СВ на РМ“, бр. 140/2010) член 3 (да се додаде и конкретен опис на опремата што е предмет на инспекција-доколку е потребно)/ *Rules for use of electric power facilities and electrical equipment (OJ of RM “, No.140/2010), Article 3*

15. Опрема и заштитни системи кои се наменети за употреба во потенцијално експлозивни атмосфери/Equipment end protective systems for use in potentially explosive atmospheres

- **Оцена на сообразност/ Conformity assessment**

Правилникот за опрема и заштитни системи кои се наменети за употреба во потенцијално експлозивни атмосфери (Сл.весник на РМ бр.64/06), анекс 1 во однос на опрема (подетална анализа треба да направи подносителот на пријавата) и модули за оцена на сообразноста/ *Regulations for equipment and protective systems that are intended for use in potentially explosive atmospheres (Official Gazette of RM No.64/06), Annex 1*

- **Периодичен преглед/ Periodical examination**

- Правилник за користење на опрема и заштитни системи кои се наменети за употреба во потенцијално експлозивни атмосфери (Сл. Весник на Р.М. бр. 173/2011), член 2, став 1, 2, 3 и 6)/*Regulation for use of equipment and protective systems intended for use in potentially explosive atmospheres ("OJ of RM", No. 173/2011); Article 2, Paragraph 1*

16. Фискална опрема и системи/ Fiscal devices and systems

- **Оцена на сообразност/ Conformity assessment**

- **Периодичен преглед/ Periodical examination**

- Правилник за техничките и функционалните карактеристики на интегрираниот автоматски систем за управување (Сл. Весник 126/13)/ *Rulebook for technical and functional characteristics of integrated automatic system for control (Official Gazette 126/13)*

17. Радио опрема и телекомуникациска терминална опрема/ Radio equipment and telecommunications terminal equipment

- **Оцена на сообразност/ Conformity assessment**

- Правилник за радио опрема и телекомуникациска терминална опрема (Сл. Весник 170/2010)/ *Rules of radio equipment and telecommunications terminal equipment (Official Gazette 170/10)*

18. Мерила/ Measuring instruments

Правилник за изменување на правилникот за определување на категориите и видовите мерила за кои е задолжителна верификација, постапки за верификација, рокови на периодична верификација, Како и категории и видови на мерила за кои може да се добие овластување за верификација. Сл. Весник на РМ бр.132/2013) /

The Rulebook for changing of the rulebook for determination of the categories and types of measuring instruments for which verification is obligatory, procedures for verification, the terms for periodical verification and the categories and types of measuring instruments for which authorization for verification can be issued (Official Journal of RM, no.132/2013)

- **Мерила за маса/ Mass measuring instruments**

Неавтоматски ваги/ *Non-automatic weighing instruments*

Автоматски ваги/ *Automatic weighing instruments*

- **Водомери/ *Water meters***

Водомери за ладна вода/ *water meters for cold potable water*

- **Електрични броила/*Electrical meters***

Броила за активна електрична енергија/ *Electrical meters for active energy*

Броила за реактивна електрична енергија/ *Electrical meters for reactive energy*

- **Таксаметри/ *Taximeters***
- **Мерила за зафатнина и проток/ *Flow and volume meters***

II. НЕРЕГУЛИРАНО ПОДРАЧЈЕ/ *NON REGULATED FIELDS*

19. Возила кои пренесуваат лесно расипливи стоки АТП/ *Vehicles for transport of perishable goods – ATP*

АТП спогодба/*ADR Agreement*

20. Нисконапонски електрични инсталации/ *Low voltage electrical installations*

21. Системи за громобранска заштита/ *Systems for protection of facilities against atmospheric charges*

22. Заштитно заземјување/ *Protective grounding systems*

23. Средства за заштита во електроенергетски постројки/*Means for protection of electric power plants*

- Заштитни ракавици и заштитни чизми од изолационен материјал/ *Protective gloves and protective boots of insulating material*
- Манипулативни мотки и изолациони простирки за заштита при работа со висок напон/ *manipulative poles and insulating coverings for protection at work with high voltage*
- Минерални изолациони масла за примена во трансформатори и електрични апарати/ *Mineral insulating oils for application in transformers and electrical apparatus*

24. Енергетски кабли/ *Power cables*

- Нисконапонски кабли/ *Low voltage cables*
- Среднонапонски кабли/ *Medium voltage cables*

25. Висконапонска и нисконапонска опрема/ *High and low voltage equipment*

- Електрични генератори, мотори, енергетски трансформатори/ *Electric generators, motors, power transformers*
- Мерни трансформатори/ *Measuring transformers*

- Електрична (релејна) заштита/ *Electrical (relay) protection system*
- Друго/*Others*

26. Електромагнетна компатибилност / *Electromagnetic compatibility*

- Јачина на електромагнетно поле/ *Strength of the electromagnetic field*
- Електромагнетно зрачење од опрема/ *Electromagnetic radiation generated from equipments*

27. Телекомуникации / *Telecommunications*

- Оптички кабли и линкови/ *Optic cables and links*

28. Животна средина/*Environment*

- Бучава/*Noise*
- Емисија/*Emission*
- Осветление/ *Lighting*
- Амбиентен воздух/ *Ambiental air quality*

29. Работна средина/*Working environment*

- Температура/ *Temperature*
- Влага/*Humidity*
- Брзина на струење на воздух/*Air speed convection*
- Осветленост/ *Lighting*
- Бучава/ *Noice*
- Амбиентен воздух/ *Ambient Air Quality*

30. Течни горива/ *Petroleum products*

Правилник за квалитет на течни горива („Службен весник на Р.М“ бр.88/2007) , член 2/
Rulebook for quality of liquid fuel (“Official gazette of RM” No. 88/2007), Article 2

31. Прехранбени производи/*Agriculture products*

- Жита/ *Cereals*
- Ориз/ *Rice*
- Овошје и зеленчук/ *Fruits and vegetables*
- Производи од овошје и зеленчук/ *Fruits and vegetables products*
- Масла од растително потекло/ *Oils of vegetable origin*

32. Текстилни производи/ *Textaile products*

33. Метални конструкции/ *Metall construction*

- 34. Топловодни котли на цврсто гориво/ *Hot water boilers for solid fuels*
- 35. Шпорети на цврсто гориво/ *Cookers fired by solid fuel*
- 36. Камини и печки на цврсто гориво/ *Fireplaces and stoves fired by solid fuel*
- 37. Печки на пелети/ *Pellet stoves*
- 38. Сирурносни каси и сефови/ *Secure storage units*
- 39. Друго/ *Other*